

INGEZONDEN.

Waarde Redacteur Gérant!

Mijn opmerking in n°. 21 van dit *Tijdschrift* aangaande een verhandeling van mijn assistent BASENAU wordt door Prof. FOKKER in het daaropvolgend nummer op een wijze beantwoord, die mij aanleiding geeft om U nog eens het woord te vragen.

De eerste aanval van FOKKER zoowel als dit antwoord draagt een persoonlijk stempel, evenals in de schilderij van den modernen impressionist de individualiteit des kunstenaars zich uitdrukt. Op de zaak zelve wordt door FOKKER niet ingegaan. Minder nog dan de referent van het *Tijdschrift* voor microbiologische onderzoekingen wensch ik dit te doen; wie er belang in stelt vindt de noodige gegevens in de origineele publikaties. Toch mag ik niet volkomen zwijgen. FOKKER, die zonder argumenten ons onderzoek verdacht maakte (zie dit *Tijdschrift*, blz. 1038), tracht in zijn tweeden aanval den indruk te wekken, dat wij uit doctrinaire beweegredenen de voor wetenschappelijke arbeid vereischte objectiviteit uit het oog zouden hebben verloren; hij laat zich aldus uit: „Niet alleen aan BASENAU, ook aan FORSTER betwist „ik het recht om experimenteele resultaten van anderen te veroordeelen om „andere dan objectieve redenen en het betoog, dat mijn resultaten niet beantwoorden aan doctrinaire eischen van hun vinding, kan moeilijk op den „naam van een objectief argument aanspraak maken”.

Deze opvatting berust op een mi verstand. In de oorspronkelijke verhandeling wordt gezegd (*Archiv für Hygiene*, XXIII. Bd., S. 64), dat de proeven door FOKKER medegedeeld niet voldoende recht geven tot zijn gevolgtrekking. Voor deze meening hebben wij gronden aangevoerd, en in mijn ingezonden stuk heb ik een daarvan in het kort aangestipt. Dit te doen hadden wij de minder aangename plicht en het recht; en ik behoud mij eveneens de vrijheid voor mijn overtuiging uit te spreken, waar ik het noodig acht. Daarbij kan m. i. van „het hooghartig stellen van doctrinaire eischen” des te minder sprake zijn, daar FOKKER volgens zijn mededeelingen in *Fortschritte der Medicin* en *Zeitschrift für Hygiene* bij zijn onderzoekingen en methoden aanwendt min of meer gelijk aan die, welke door ieder worden gebruikt, die bacteriologisch werkt, en op grond daarvan gevolgtrekkingen maakt.

Geloof mij collegialiter
Amsterdam, 2 Juni 1895.

t. t.
J. FORSTER.

VOORZIENING IN HET GEBREK AAN GENEESKUNDIGE HULP TEN PLATTEN LANDE.

In n°. 18 van de *Geneeskundige Courant* van den 1sten Mei 1892 (ook overgedrukt in mijn brochure: „Een geneeskundig vraagstuk van den Dag”) heb ik in een opstel, getiteld: „De opleiding der Medische studenten en de voor-

ziening in het gebrek aan geneeskundige hulp ten platten lande," gepoogd een middel aan de hand te doen om in die behoefte te voorzien.

Ik stelde mij daarin voor, dat de arts, alvorens zich te mogen vestigen, één jaar reserve Off. v. Gez. moest zijn en gedurende dien tijd gedetacheerd zou worden in die gemeente, die hem van rijkswege werd aangewezen, terwijl iedere gemeente — naar gelang van het aantal harer inwoners — een zeker bedrag ter bestrijding van kosten zou moeten storten.

Om tot dit doel te geraken, was een wetswijziging noodzakelijk, waaraan natuurlijk groote bezwaren verbonden zijn. Vandaar dat ik mij in den laatsten tijd onledig hield met dit plan om te werken; ik durf mij vleien daarin althans eenigszins geslaagd te zijn. Zooals ik het hieronder zal voordragen, heb ik afgezien van het idee om medische staatsambtenaren in het gebrek te doen voorzien. In hoofdzaak mij aan het vroeger geschrevene houdende, wenschte ik het thans aan het particulier initiatief over te laten om voor voldoende geneeskundige hulp op het platte land te zorgen.

Ten einde de noodige gegevens te verkrijgen, wendde ik mij tot den Heer Referendaris der afdeeling Medische politie aan het Ministerie van Binnenlandsche Zaken en tot de H.H. Inspecteurs van het geneeskundig Staatstoezicht om inlichtingen.

Van den eerste en enkelen der laatsten mocht ik antwoorden ontvangen, waarvoor hun hier nog mijn oprechte dank wordt gebracht.

Gewapend met de verkregen kennis en de bekomen cijfers, wilde ik een vergadering van belanghebbende Burgemeesters bijeenroepen en hun mijn plan blootleggen.

Het voorstel van de afdeeling Utrecht der Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst, — ter behandeling in de Algemeene Vergadering te Groningen in Juli e. k., opgenomen in het *Tijdschrift* van 4 Mei jl. pag. 889 —, heeft mij doen besluiten hiervan af te zien en mijn plan ten algemeenen nutte bekend te maken en dit alhoewel ik nog niet in staat ben juiste gegevens als het aantal der geneeskundige-hulp-behoevende gemeenten, het aantal inwoners e. d. m., op te geven. Mocht de eventueel te benoemen commissie (bedoeld in het voorstel der afdeeling Utrecht) van mijn plan gediend zijn, zoo zal het aan haar zeker gemakkelijker vallen het noodige bijeen te krijgen dan dit met mij het geval zoude zijn. Het reeds door mij verzamelde stel ik dan gaarne ter harer beschikking.

Na deze lange inleiding zal ik in het kort aangeven wat ik verlang.

1°. Er worde opgericht een Nederlandsche Vereeniging ter verstrekking van geneeskundige hulp ten platten lande.

2°. Leden zijn de gemeenten (hetzij één, of meerdere in een kring te zamen), die een geneesheer behoeven.

3°. Buitengewone leden zijn personen of corporatiën, die de vereeniging financieel wenschen te steunen.

4°. Aan het hoofd staat een bestuur van vijf leden, te weten: één medicus en vier burgemeesters van gemeenten, die lid zijn.

5°. Een commissie van toezicht, door den Minister van Binn. Z. benoemd, bestaande uit een Financier, een Jurist en een Medicus, houdt toezicht op het geheele beheer en administreert de gelden.

6°. Ieder lid (gemeente) betaalt x gulden per inwoner en per jaar.

(Door middel eener geringe verhooging van den hoofdelijken omslag kan hierin door de belanghebbende gemeentenaren zonder bezwaar worden voorzien).

7°. Ieder inwoner der gemeente, die lid is, verkrijgt bij ziekte kosteloze geneeskundige behandeling.

(De gemeenten zijn dus als het ware lid van een ziekenfonds.)

8°. De gemeente zorgt verder voor een woning en een apotheek voor den te benoemen geneeskundige.

9°. Voor den tijd, waarin de gemeente niet van geneeskundige hulp is voorzien, betaalt zij slechts een gedeelte der contributie.

10°. Geneesheeren, die zich bij het bestuur aanmelden, worden volgens rooster voor één jaar benoemd in een van de gemeenten, die een geneesheer behoeven, deze eveneens door een rooster aan te wijzen.

11°. De benoemde geneesheer ontvangt een zoo hoog mogelijk salaris, benevens vrije woning en het gebruik van een apotheek.

12°. Hij behandelt *ieder* zieke in zijn gemeente *kosteloos*, hij maakt de geneesmiddelen gereed, levert die gratis aan de armen, en, tegen betaling volgens een algemeen vastgesteld tarief, aan de overigen ten bate van de gemeente.

13°. Bij het betrokken Ministerie worde aangevraagd, de thans bestaande benoeming tot reserve Off. v. Gez., op te heffen en de bovengenoemde titularissen daartoe te benoemen.

Het thans daarvoor uitgegeven geld (volgens de begrooting voor 1895 f 13000 bedragende) worde in de kas der vereeniging gestort.

14°. Eveneens worde aan den Minister van Binnenlandsche zaken verzocht de subsidiën, van staatswege verleend aan gemeenten ter verkrijging van een geneesheer, in de Vereenigingskas te storten.

15°. Met een zelfde verzoek, als in 14°. bedoeld, richte men zich tot de Provinciale Staten.

Met het oog op het algemeen belang zou aangevraagd kunnen worden de sub. 14°. en 15°. genoemde subsidiën te verhoogen.

Door staat en provincie te zamen wordt voor dit doel bijgedragen ongeveer f 12000

Salarissen aan reserve Off. v. Gez. „ 13000

De gemeenten, van de subsidiën genietende, hebben een gezamenlijk aantal inwoners van circa 125 000. Aannemende, dat deze per inwoner en per jaar f 0.50 betalen, dan zou dit een bedrag zijn van „ 62500

De gemeenten, niet van geneeskundige hulp voorzien, zijn hier niet onder begrepen. Het aantal inwoners darf ik gerust op 75000 stellen, betalende f 0.50 per persoon „ 37500

Maakt te zamen een bedrag aan jaarlijksche inkomsten van . . . f 125000

Met opzet zijn verhoogde subsidiën, noch bijdragen van corporatiën of particulieren in rekening gebracht, om zoo min mogelijk het eindcijfer te flatteeren.

Volgens de voorgestelde regeling zouden dus de plattelandsgemeenten

jaarlijks een anderen geneesheer verkrijgen. Zeker is dit minder aangenaam, evenwel is deze toestand toch verre te verkiezen boven den bestaanden.

Geneesheeren zullen er voldoende voor te vinden zijn. Hoevele gep. off. v. gez. zouden zich, in afwachting van een andere vaste betrekking, hier niet toe leenen, maar vooral hoevele jonge artsen zouden niet gaarne de gelegenheid aangrijpen om, — alvorens zich voor goed te vestigen in een plattelands-gemeente —, zich in de praktijk te oefenen?

De betrokken gemeenten zullen wellicht hiertegen inbrengen, dat zij niet als proefobjecten willen dienstdoen. Hierop kan geantwoord worden, dat in de meeste kleine plaatsen zich pas beginnenden vestigen, en dat zij vergeten, dat ieder medicus zich toch ergens in de praktijk moet oefenen.

Daarbij moet ik nog doen opmerken, dat er allicht onder de geneesheeren enkelen gevonden worden, die eerst met angst tegen een plattelands-praktijk opziende, na daar een jaar in werkzaam te zijn geweest, zich in dien werkring gelukkig gaan gevoelen en op de hun aangewezen plaats zich definitief zullen gaan vestigen.

Ik hoop met het bovenstaande iets te hebben bijgedragen tot de oplossing van het vraagstuk, door de Afdeeling Utrecht ter tafel gebracht, een vraagstuk dat zoo geheel past in den geest van den tegenwoordigen tijd.

Helmond.

Dr. L. F. DENTZ.

HET VOORSTEL H.

De wijze, waarop Dr. NIJHOFF in het laatste nummer van het *Tijdschrift* protesteert tegen de „toelichting” tot het voorstel H noopt mij tot een enkel woord.

Met nadruk deelt Dr. NIJHOFF mede, dat de toelichting niet van hem afkomstig is. Inderdaad is zij niet door Dr. NIJHOFF *geschreven*. Toch meen ik, dat de Heer NIJHOFF, aan wien het vaderschap over het voorstel toekomt, indirect niet geheel onschuldig is aan den inhoud dezer toelichting.

De toelichting tot elk der drie voorstellen van de Afdeeling Amsterdam bestaat n.l. uit een résumé van wat in de Kring-vergadering over het betreffende voorstel is gezegd. Elke andere toelichting zou minder logisch zijn geweest, wijl immers het in deze Kring medegedeelde tot het aannemen van het voorstel heeft geleid.

Door de gedrukte notulen der Kring-vergadering zal men zich kunnen overtuigen, dat de „toelichting” tot het voorstel H. de argumenten der drie heeren, die vóór dit voorstel hebben gesproken, getrouwelijk weergeeft.

Had Dr. NIJHOFF in de Kring-vergadering dadelijk geprotesteerd tegen zijns inziens onjuiste argumentatie der andere sprekers, dan ware daarmede zijn protest in het *Tijdschrift* overbodig geworden.

Amsterdam, 2 Juni 1895.

H. BURGER.
